

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل اجرایی

قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه

بانکی کشور

بهمن ماه ۱۳۹۸

«بسمه تعالی»

در اجرای تکلیف مندرج در «قانون تسهیل تسویمبدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور» مبنی بر لزوم ارایه «دستورالعمل اجرایی قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می شود، تدوین می گردد.

ماده ۱- بانک و مؤسسه اعتباری غیربانکی که از این پس به اختصار «مؤسسه اعتباری» نامیده می شود، موظف است درخواست کتبی مشتری را در خصوص تسویه نقدی بدهی غیرجاری ناشی از تسهیلات اعطایی تولیدی ریالی که تمام یا بخشی از آن در پایان سال ۱۳۹۷ پرداخت نشده است، دریافت نماید.

تبصره- مهلت ارایه درخواست موضوع این ماده تا پایان سال ۱۳۹۸ می باشد.

ماده ۲- مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی ریالی که قرارداد ملاک محاسبه آن در سامانه سمات صرفاً در بخش های اقتصادی کشاورزی، شکار و جنگلداری؛ شیلات؛ استخراج معادن؛ صنعت؛ ساختمان و تأمین برق، آب و گاز با هدف ایجاد، توسعه، تأمین سرمایه در گردش و تعمیرات طبقه بندی شده باشد، مشمول مفاد این دستورالعمل می باشد.

ماده ۳- مؤسسه اعتباری مکلف است سامانه ای که حداقل دارای اقلام اطلاعاتی مربوط به قرارداد ملاک محاسبه از قبیل شماره درخواست/پیگیری تسهیلات، تاریخ انعقاد قرارداد، نوع قرارداد، مبلغ اصل قرارداد، نرخ سود مندرج در قرارداد، تاریخ سررسید اقساط/قرارداد، مبلغ پرداختی مشتری و تاریخ آن ها و کدملی/شناسه ملی مشتری و همچنین مانده بدهی محاسبه شده، موضوع ماده (۶)، باشد را ایجاد نموده و دسترسی بانک مرکزی به سامانه مذکور را فراهم نماید.

تبصره- درخواست کتبی مشتری، حداکثر ظرف مدت دو ماه از زمان ارائه باید در سامانه موضوع این ماده ثبت شود.

ماده ۴- مشتری برای برخورداری از مزایای این دستورالعمل باید حداکثر تا پایان شهریورماه ۱۳۹۹ مانده بدهی خود که توسط سامانه موضوع ماده (۳) محاسبه و توسط بانک مرکزی مورد تأیید قرار گرفته و از جانب مؤسسه اعتباری به وی اعلام می شود، را نقداً تسویه نماید.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری موظف است، قرارداد ملاک محاسبه را به شرح ذیل تعیین نماید:

۱-۵- در صورتی که قرارداد تسهیلات گیرنده با مؤسسه اعتباری تجدید یا امهال نشده باشد، همان قرارداد، ملاک محاسبه مانده بدهی تسهیلات گیرنده خواهد بود.

۲-۵- در صورتی که قرارداد تسهیلات گیرنده یک یا چند نوبت از طرقی مانند انعقاد توافقنامه، قرارداد جدید یا اعطای تسهیلات جایگزین، تجدید یا امهال شده باشد و قرارداد اولیه، قبل از ۱/۱/۱۳۹۳ منعقد شده

باشد، آخرین قرارداد و یا توافقنامه قبل از تاریخ مزبور، «قرارداد ملاک محاسبه» تلقی و محاسبه مانده بدهی مشتری بر اساس آن انجام می‌شود.

۳-۵- در صورتی که قرارداد تسهیلات‌گیرنده یک یا چند نوبت از طریق مانند انعقاد توافقنامه، قرارداد جدید یا اعطای تسهیلات جایگزین، تجدید یا امهال شده باشد و قرارداد اولیه، بعد از ۱/۱/۱۳۹۳ منعقد شده باشد، ملاک محاسبه، اولین قرارداد بعد از تاریخ یادشده می‌باشد.

ماده ۶- مبلغی که تسهیلات‌گیرنده باید برای استفاده از مزایای این قانون به صورت نقدی به مؤسسه اعتباری بپردازد، عبارت است از مانده اصل و سود قبل و بعد از سررسید (تا تاریخ تسویه نقدی) که به شرح فرآیند ذیل، بر اساس نرخ سود مندرج در «قرارداد ملاک محاسبه» و با در نظر گرفتن پرداخت‌های مشتری و زمان پرداخت‌های وی محاسبه می‌شود. مانده بدهی در هر مرحله پرداخت از حاصل جمع ردیف‌های ذیل محاسبه می‌گردد:

۱-۶- مانده اصل و سود سررسید شده بازپرداخت نشده قرارداد پس از کسر مبالغ تسهیم بالنسبه مربوط به اصل و سود؛

۲-۶- سود پس از سررسید دوره محاسبه (از تاریخ پرداخت قبلی تا تاریخ محاسبه فعلی) - بر اساس مبلغ محاسبه شده در بند (۶-۱) محاسبه می‌شود؛

۳-۶- مانده سود پس از سررسید تا پرداخت قبل (سود پس از سررسید مرحله قبل پس از کسر مبالغ تسهیم بالنسبه مربوط به سود پس از سررسید).

تبصره ۱- چنانچه قرارداد ملاک محاسبه از عقود مشارکتی باشد، مبنای محاسبه سود پس از سررسید، نرخ مندرج در قرارداد ملاک محاسبه، می‌باشد.

تبصره ۲- سررسید اقساط/قرارداد در قرارداد ملاک محاسبه مبنای تعیین زمان سررسید در محاسبات موضوع این ماده می‌باشد.

تبصره ۳- سود پس از سررسید دوره محاسبه، با نرخ سود مندرج در قرارداد ملاک محاسبه از تاریخ سررسید اقساط/قرارداد بر اساس مبلغ اقساط/قرارداد و مدت زمان تأخیر به شرح زیر محاسبه می‌شود:

$$\frac{\text{تعداد روزهای واقعی سال}}{\text{تعداد روزها تا تاریخ پرداخت} \times \text{نرخ}} \times \text{مانده اصل و سود سررسید} = \text{سود پس از سررسید دوره محاسبه} \\ \text{بعد/تسویه نقدی} \times \text{سود} \times \text{شده بازپرداخت نشده} \times \text{دوره محاسبه}$$

تبصره ۴- مبالغ پرداختی مشتری در هر مرحله پرداخت، بین اجزای بدهی محاسبه شده وی مشتمل بر اصل، سود قبل از سررسید و سود پس از سررسید تسهیم بالنسبه می‌گردد.

تبصره ۵- در محاسبات طبق مفاد این دستورالعمل، به سود پس از سررسید، سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۷- سقف مجاز مجموع مبالغ اصل تسهیلات مندرج در قرارداد/های ملاک محاسبه که مشمول مفاد این دستورالعمل می‌باشد، برای هر شخص حقیقی و حقوقی غیردولتی در سطح تمامی مؤسسات اعتباری، به ترتیب، پنج میلیارد (۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و بیست میلیارد (۲۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تعیین می‌شود.

تبصره ۱- اشخاص حقوقی که در تاریخ ارایه درخواست «غیردولتی» محسوب می‌شوند، مشمول مفاد این دستورالعمل می‌باشند.

تبصره ۲- چنانچه مبلغ اصل قرارداد ملاک محاسبه بیش از حدود مقرر در این ماده باشد قرارداد مزبور مشمول مفاد این دستورالعمل نمی‌باشد.

تبصره ۳- برای اشخاص دارای تسهیلات متعدد در سطح تمامی مؤسسات اعتباری، مجموع مبالغ اصل قراردادهای ملاک محاسبه تا حدود مقرر در این ماده، مشمول مفاد این دستورالعمل می‌باشد. چنانچه لحاظ نمودن مبلغ اصل قرارداد ملاک محاسبه در مجموع مبالغ اصل قراردادهای ملاک محاسبه منجر به تخطی از حدود مقرر در این دستورالعمل گردد، تمام مبلغ قرارداد مزبور مشمول مفاد این دستورالعمل نمی‌باشد.

تبصره ۴- حدود مقرر در این ماده بر اساس اطلاعات موضوع ماده (۳) و پس از تأیید بانک مرکزی ملاک عمل تسویه بدهی توسط مشتری قرار می‌گیرد.

ماده ۸- تسهیلاتی که بنا به نظر بانک مرکزی و در راستای ساماندهی بازار غیرمتشکل پولی از مؤسسات در حال تصفیه به بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی منتقل شده باشد، مشمول احکام این دستورالعمل می‌باشد. فهرست مؤسسات مذکور متعاقباً توسط مدیریت کل نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی اعلام می‌شود.

ماده ۹- قراردادهای فروش و واگذاری دارایی‌های مؤسسه اعتباری و تسهیلات اعطائی ارزی اعم از منابع داخلی مؤسسات اعتباری و سایر منابع، از شمول این دستورالعمل مستثنی می‌باشند.

ماده ۱۰- مؤسسه اعتباری مجاز است در صورتی که در نتیجه اجرای این دستورالعمل متحمل زیان شود، پس از تأیید بانک مرکزی، زیان مزبور را از سال ۱۳۹۹ به بعد به تدریج حداکثر ظرف مدت پنج سال در صورت‌های مالی خود مستهلک کند. چنانچه ذخایر مطالبات مشکوک‌الوصول مربوط به تسهیلات غیرجاری که مطابق این دستورالعمل تسویه می‌شود، در محاسبه مالیات متعلقه به مؤسسات اعتباری، لحاظ نشده باشد، مالیات پرداختی به‌عنوان مالیات سال‌های بعد از اجرای این دستورالعمل منظور خواهد شد.

«دستورالعمل اجرایی قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور» در (۱۰) ماده و (۱۱) تبصره در جلسه مورخ

۱۳۹۸/۱۱/۲۸ هیأت عامل بانک مرکزی به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.